

Ryszard Orłowski

35-lecie pracy naukowej prof. Juliusza Willaume'a

Rocznik Lubelski 3, 321-322

1960

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Matematyki, Fizyki i Chemii projektuje się uruchomienie fizyki jądrowej. W ramach Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi w fazę realizacji wchodzi obserwatorium meteorologiczne w Górach Świętokrzyskich. Wszystkie trzy uczelnie zainteresowane są budową nowych domów studenckich. Żywością sprawą dla dalszego rozwoju Akademii Medycznej jest szybkie doprowadzenie do końca rozpoczętej budowy szpitala klinicznego, zaś dla WSR budowa kompleksu pomieszczeń dla Katedry Mechanizacji Rolnictwa. Domy mieszkalne dla pracowników nauki pozwolą na ustabilizowanie kadry, która w znacznym stopniu na szczeblu pomocniczych pracowników nauki rekrutuje się z wychowanków Uczelni Lubelskich. Gdy zostaną wykończone zaplanowane inwestycje a obok profesorów staną do pracy naukowej i dydaktycznej najlepsze kadry ich wychowanków, można będzie powiedzieć, że Lubelski Ośrodek Uniwersytecki realizuje w pełni hasło: „Nauka w Służbie Ludu”.

Uroczystą akademię, która odbyła się w gmachu Teatru im. J. Osterwy, otworzył w imieniu trzech Uczelni, trzech Senatów i trzech Rektorów — rektor UMCS prof. dr G. L. Seidler, witając przedstawicieli KC i KW PZPR, przedstawicieli trzech resortowych ministerstw, wojewódzkich i miejskich władz terenowych, stronnictw politycznych oraz przybyłych na uroczystości XV-lecia przedstawicieli zagranicznych ośrodków naukowych: rektorów uniwersytetów w Debreczynie i Brnie, przedstawicieli uniwersytetów Moskiewskiego i Leningradzkiego oraz bliskich przyjaciół z Uniwersytetu Lwowskiego; przedstawiciela Deutsche Akademie der Wissenschaften w Berlinie, przedstawiciela Deutsche Akademie für Staat und Recht w Berlinie, przedstawiciela sekcji polskiej UNESCO, przedstawiciela Polskiej Akademii Nauk, rektorów i przedstawicieli wszystkich krajów wyższych uczelni oraz gości.

Sprawozdanie obrazujące sylwetki i czyny ludzi, którzy przed piętnastu laty w zgiełku wojny tworzyli Akademicki Ośrodek Lubelski, jego pracę, trudności i sukcesy — przedstawił pierwszy prorektor UMCS prof. dr Konstanty Strawiński. O dorobku naukowym katedr fizyki i chemii mówiły wykłady i odczyty popularne oraz wyświetlane filmy popularno-naukowe podczas wystawy w gmachu Chemii, poświęconej życiu i działalności Marie Curie Skłodowskiej. Całokształt naukowego dorobku ukazała wystawa publikacji pracowników uczelni lubelskich.

Spotkanie towarzyskie z pracownikami nauki zorganizowane przez Przewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej oraz posiedzenia Rad Wydziałowych, rozszerzone o udział przedstawicieli partii i władz terenowych, połączone ze zwiedzaniem zakładów, potwierdziło więź uczelni lubelskich ze społeczeństwem.

Stanisław Krzykała

35-LECIE PRACY NAUKOWEJ PROF. JULIUSZA WILLAUME'A

Staraniem najbliższych współpracowników prof. J. Willaume'a w dniu 13 grudnia 1959 roku odbyło się w sali Ratusza zebranie poświęcone uczczeniu 35 rocznicy jego pracy naukowo-badawczej. W uroczystościach wzięli udział pracownicy lubelskiego środowiska naukowego, przedstawiciele organizacji politycznych i władz miejscowych oraz licznie zebrani miłośnicy nauki z terenu miasta. Na obchód ten przybyli również prof. prof. Bohdan Baranowski i Józef Dutkiewicz z Uniwersytetu Łódzkiego. Do Komitetu Organizacyjnego napłynęły liczne listy i telegramy gratulacyjne m. in. od prof. Wintera (Niemiecka Akademia Nauk),

prof. W. Markowa (Instytut Historyczny Uniwersytetu Lipskiego, prof. I Pochilewicz (Uniwersytet Lwowski), doc. I. Kostiuszki (Instytut Słowiańszczyzny w Moskwie).

Zebraniu przewodniczył prof. Adam Paszewski, prorektor UMCS. Przedwojenny poznański okres działalności naukowej omówił prof. Gabriel Brzęk, przypominając trudne warunki prof. Willaume'a, który mimo absorbującej pracy pedagogicznej w szkole średniej ogłosił szereg wartościowych rozpraw i uzyskał w 1926 nagrodę naukową im. A. Cichowicza za monografię o gen. Józefie Wielhorskim oraz studium „Służba zdrowia armii Księstwa Warszawskiego w przededniu kampanii 1812 r.”. Powojenną pracę naukowo-dydaktyczną w Uniwersytecie Łódzkim przedstawił prof. B. Baranowski. Stwierdził on m. in., że swoją oddaną pracą na stanowisku prodziekana na Wydziale Historycznym tamtejszej Uczelni prof. Willaume pobudzał nowe talenty i zapisał się żywo w pamięci historyków łódzkich. Charakterystyką pracy Jubilata w UMCS (od 1953 r.) zajęli się z. prof. Stanisław Krzykała, prodziekan Wydziału Humanistycznego. Podkreślił on ofiarną i rzetelną pracę prof. Willaume'a w spełnianiu funkcji naukowo-dydaktycznych oraz zasługi w zakresie rozbudowy Katedry Historii Powszechnej. Wskazał także na ścisłe kontakty Profesora z terenem lubelskim, poprzez kontynuowanie w swoich pracach badawczych problematyki regionalnej i wygłaszanie publicznych odczytów naukowych.

O wkładzie prof. Willaume'a w ożywienie badań nad przeszłością Lubelskiego i pracach organizacyjnych w miejscowym Oddziale PTH, jako kilkuletniego wiceprezesa i członka Zarządu, mówił prof. Aleksander Kossowski, wiceprezes Lubelskiego Oddziału PTH. Na temat wzorowej działalności Jubilata, jako redaktora sekcji humanistycznej „Annales UMCS” wiele nader głębokich uwag wypowiedział prof. Grzegorz L. Seidler, naczelny redaktor tegoż wydawnictwa i Rektor UMCS.

Wyczerpującą analizę twórczości historycznej prof. Willaume'a, obejmującą ok. 150 pozycji, przeprowadził z. prof. Jerzy Danielewicz. Szczególny nacisk położył on na ukazanie osiągnięć Jubilata w zakresie dziejów Księstwa Warszawskiego i Wielkiej Emigracji. Jego miejsce zaś w dziejopisarstwie nowożytnym interesująco przedstawił znawca historiografii prof. J. Dutkiewicz. Oceny ostatnich publikacji prof. Willaume'a z dziedziny historii wsi lubelskiej w czasach przed powstaniem styczniowym 1863 r. dokonał prof. B. Baranowski, podkreślił on zwłaszcza nowatorstwo, oryginalność ujęcia problematyki włościńskiej i trafność sądów. Prof. Andrzej Waksmundzik, nawiązując do szerokiego wachlarza zainteresowań badawczych Jubilata zatrzymał się nad omówieniem pracy prof. Willaume'a o służbie zdrowia w armii Księstwa Warszawskiego. Doktoranci R. Orłowski, M. Zdrojewski, W. Śladkowski oraz H. Soćko, student V r. historii podkreślali naukowo-twórczą atmosferę pracy dydaktycznej w seminariach Profesora.

Po przemówieniach Z-ca Przewodniczącego MRN Artur Iskrzycki udekorował Jubilata Krzyżem Kawalerskim Odrodzenia Polski, nadanym przez Radę Państwa za osiągnięcia naukowo-dydaktyczne.

W końcu prof. Willaume, dziękując za przemówienia i życzenia ze znaną swadą i dowcipem mówił o stosunku nauk humanistycznych do przyrodniczych oraz społecznej roli nauki historii.

Ryszard Orłowski